

Duodecimin vuosipäivänä pohdittiin geenitiedon merkitystä ja myönnettiin palkintoja

Studio Petteri Kittilä Oy

Geenitutkimuksen tulokset ovat muun muassa yksilöllistetyn syöpähoidon kulmakivi. Muuallakin lääketieteessä syntyy jatkuvasti mahdollisuuksia tarkentaa diagnooseja ja suunnata hoitoja geenitiedon perusteella. Lisäksi geenien lukemisen uudet, tehokkaat menetelmät nopeuttavat ja halventavat genomien tutkimusta. Näihin ja muihin geenitiedon ja -tutkimuksen mahdollisuuksiin paneuduttiin Duodecimin 133. vuosipäivän symposiumissa. Tilaisuudessa jaettiin myös Konrad ReijoWaraan palkinto, tiedottajapalkinto, Suomen Lääketieteen Säätiön apurahat sekä muita Duodecim-seuran huomionosoituksia.

Geenitutkimuksesta hyötyä syöpätautien hoitoon, kansantauteihin auttavat elintavat

Genomitutkimus etenee kovaa vauhtia, ja vähitellen sen diagnostinen merkitys lääketieteelle tulee professori **Juha Keren** mukaan kasvamaan huomattavasti. Genetiikan tutkimus on tuottanut valtavasti uutta tietoa ihmisen biologiasta, ja sen arvo on erityisen suuri syöpätautien tutkimukselle ja hoidoille. Tulevaisuudessa esimerkiksi lääkekehitys tulee genetiikan tutkimuksen ansiosta olemaan nopeampaa. Farmakogenetiikka voi myös helpottaa joidenkin lääkkeiden valintaa ja annostusta.

– Tavallisten ja monitekijäisten kansantautien ehkäisemisessä ja hoidossa genetiikalla ei kuitenkaan ole suurta merkitystä. Elämäntavat ja niiden muutokset vaikuttavat huomattavasti enemmän kansantauteihin sairastumiseen, totesi professori **Veikko Salomaa**.

Kenelle geenitieto kuuluu?

Geenitiedon kerääminen ja tutkiminen ovat herättäneet kysymyksen siitä, kuka sen omistaa. Symposiumissa pohdittiin, onko muun muassa työnantajalla oikeus tietää, jos työntekijällä on geneettinen alttius sairastua tiettyyn sairauteen tai onko esimerkiksi vakuutusyhtiöllä oikeus tietää va-

kuutuksenhakijan geeniperimästä, jotta se voi arvioida vakuutuksen myöntämisen perusteita kyseiselle henkilölle.

– Geenitiedon avulla voidaan selvittää ennen kaikkea, onko potilaalla suurempi alttius kuin keskimäärin sairastua johonkin tautiin. Alttius ei tarkoita varmaa sairastumista. Geenitiedosta kertomiseen muille kuin potilaalle liittyy monia eettisiä kysymyksiä eikä helppoja vastauksia ole. Esimerkiksi perinnöllisestä geenivirheestä kertominen sukulaisille on potilaan omalla vastuulla eikä hoitohenkilökunta voi tätä tehdä, kertoi professori **Katriina Aalto-Setälä**.

Geenitiedon omistamisen juridisesta näkökulmasta puhui varatuomari **Sirpa Soini**. Genomitieto kuuluu lain mukaan yksityisyydensuojan piiriin, ja henkilöllä on oman genomitietonsa käyttöön itsemääräämisoikeus. Tiedon leviämistä biopankeista ei myöskään

pidä pelätä, sillä biopankkilaki kieltää biopankkeihin kerätyn tiedon luovuttamisen ulkopuolisille, kuten vakuutusyhtiöille.

ReijoWaara korvalääkärille, tiedottajapalkinto HPV-rokotteen tiedotuskampanjaan osallistuneille kouluterveydenhoitajille

Duodecimin vuosipäivän symposiumissa julkistettiin Konrad ReijoWaraan ja tiedottajapalkinnon saajat. ReijoWaara-palkinto myönnettiin LL, korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoislääkäri **Hannu Tapiovaaralla** ja tiedottajapalkinto HPV-rokotteen tiedotuskampanjaan osallistuneille suomalaisille kouluterveydenhoitajille. Tiedottajapalkinto osoitettiin **Suomen Terveydenhoitajaliitto STHL ry:lle**, ja palkinnon varat ohjataan kouluterveydenhoitajien lisäkoulutautumiseen.

Tilaisuudessa jaettiin myös

Niilo-palkinnot, Aikakauskirja Duodecimin kirjoituspalkinnot, Duodecim-seuran huomionosoituksia sekä julkistettiin Suomen Lääketieteen Säätiön apurahojen saajat.

Suomen Lääketieteen Säätiö tukee lääketieteellistä tutkimusta tänä vuonna 1,85 miljoonalla eurolla. Säätiön apuraha myönnettiin yhteensä 166 henkilölle. Kliinisen tutkimuksen kolmivuotisina hankeapurahoina jaettiin 800 000 euroa viidelle tutkimusryhmälle. Apuraha myönnettiin aivovaltimoneurysmien puhkeamisen, muistisairauksien tietokonepohjaisen kognitiivisen intervention, synnyntäisen kilpirauhasen vajaatoiminnan, lasten jaksokuumeen ja allergioiden hoitomenetelmien tutkimiseen.

Lisätietoja palkinnoista ja apurahoista: www.duodecim.fi ja www.laaketieteensaatio.fi. ■

Anna Kojo

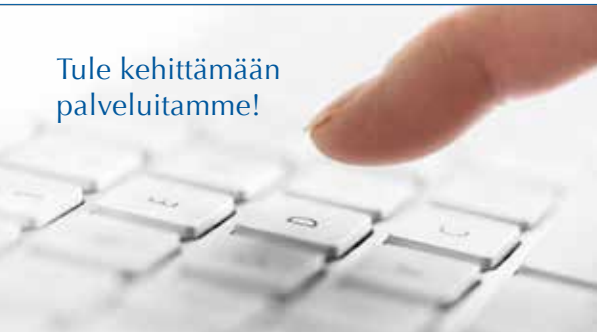
Professori

Katriina Aalto-Setälä:

Kuka omistaa geenitiedon? Yksilö, suku vai yhteiskunta?

#Dvuosipäivä #geeni

Tule kehittämään palveluitamme!

Ilmoittaudu kehittyvien palvelujemme testaajaksi!

Asiakkaidemme ja käyttäjiemme mielipide on meille tärkeä. Liity testaajajoukkoomme ja pääset kokeilemaan, arvioimaan ja kehittämään Duodecimin tuotteita ja palveluita. Tuotetestaajien kesken arvomme kahdesti vuodessa lahjakortin verkkokauppaamme. Voittajalle ilmoitamme henkilökohtaisesti.

Liity osoitteessa: www.duodecim.fi/testaus